

ಏಕತ್ವವೀತರ್ಕ ಆವಿಚಾರ ಶುಕ್ಲಧ್ಯಾನ : ಉಪರೋಕ್ತ ವಿಧಿಯ ಅನುಸಾರವಾಗಿಯೇ ಸಮಸ್ತ ಮೋಹನೀಯ ಕರ್ಮವನ್ನು ಉಂಟಿಸಿ ನಾಶ ಮಾಡುವ ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವನು ಅನಂತ ಗುಣಿತ ವಿಶುದ್ಧತೆಯೊಡನೆ ಯೋಗ ವಿಶೇಷದ ಆಶ್ರಯ ಮಾಡಿ, ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಾವರಣದ ಸಹಾಯಕವಾದ ಪ್ರಕೃತಿಗಳ ಬಂಧವನ್ನು ತಡೆಯುತ್ತ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನೇ ಕುಗ್ಗಿಸುತ್ತ-ಕುಗ್ಗಿಸುತ್ತ ಜತೆಗೆ ಕ್ಷಯಮಾಡುತ್ತ, ಶ್ರುತಜ್ಞಾನದ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತ, ಅರ್ಥ ವ್ಯಂಜನ ಯೋಗದ ಬದಲಾಗುವಿಕೆಯು ದೂರವಾಗಿ, ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅವಿಚಲಿತ ಮಾಡಿ, ಕಷಾಯಗಳನ್ನು ಕ್ಷೀಣ ಮಾಡಿ, ವೈಧೂರ್ಯ ಮಣಿಯ ಸಮಾನ ನಿರ್ಲೇಪವಾಗಿ ಧ್ಯಾನದಿಂದ ಪುನಃ ಹೊರಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಏಕತ್ವ ವಿತರ್ಕ ಧ್ಯಾನದ ಸ್ವರೂಪ ಹೇಳಲಾಯಿತು.

ಸೂಕ್ಷ್ಮಕ್ರಿಯಾ ಪ್ರತಿಪಾತಿ ಶುಕ್ಲಧ್ಯಾನ : ಈ ಪ್ರಕಾರ ಏಕತ್ವ ವಿತರ್ಕ ಧ್ಯಾನರೂಪ ಅಗ್ನಿಯ ಮೂಲಕ ಯಾರು ಘಾತಿಕರ್ಮಗಳ ರೂಪದ ಸೌಂದಯನ್ನು ಸುಟ್ಟುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತು ಕೇವಲಜ್ಞಾನರೂಪದ ಸೂರ್ಯ-ಚಂದ್ರ ಮಂಡಲಗಳು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಕಾಶವಾಗಿ ಹೋಗಿವೆ, ಮೇಘ ಸಮೂಹವು ದೂರವಾದ ಮೇಲೆ ಹೊರಟ ಸೂರ್ಯನ ಸಮಾನ ಕಾಂತಿಯಿಂದ ದೈವೀಪ್ರಮಾನ ಭಗವಾನ ತೀರ್ಥಂಕರ ಹಾಗೂ ಅನ್ಯ ಕೇವಲೀ ಮೂರು ಲೋಕದ ಈಶ್ವರ, ಇಂದ್ರ-ಧರಣೇಂದ್ರರುಗಳಿಂದ ವಂದನೀಯ ಪೂಜನೀಯರಾಗಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟತೆಯಿಂದ ದೇಶೋನಕೋಟಿ ಪೂರ್ವ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ವಿಹಾರ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಯಾವಾಗ ಆಯುವು ಅಂತರ್ಮುಹೂರ್ತ ಭಾಕಿ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ ಆಗ ಕೇವಲೀ ಭಗವಂತರು ವೇದನೀಯ, ನಾಮ, ಗೋತ್ರ ಕರ್ಮದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಕೂಡ ಆಯುಕರ್ಮದ ಸ್ಥಿತಿಯ ಬರಾಬರಿಯಾಗಿಯೇ ಇದ್ದಾಗಲಂತೂ ಸಮಸ್ತ ಮನೋಯೋಗ ವಚನಯೋಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಬಾದರ ಕಾಯಯೋಗವನ್ನು ಕೂಡ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾಯಯೋಗದ ಅವಲಂಬನೆ ಪಡೆದು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕ್ರಿಯಾ ಪ್ರತಿಪಾತಿ ಧ್ಯಾನವನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಯೋಗ್ಯರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಆಯುವು ಅಂತರ್ಮುಹೂರ್ತ ಮಾತ್ರ ಶೇಷ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಮತ್ತು ವೇದನೀಯ, ನಾಮ, ಗೋತ್ರ ಕರ್ಮಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯು ಅಧಿಕವಾಗಿದ್ದರೆ ಸಯೋಗ ಕೇವಲಿಗಳು ಸಮಸ್ತ ಕರ್ಮಗಳ ರಜವನ್ನು ನಾಶಮಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಸ್ವಭಾವದವರಿರುವುದರಿಂದ ದಂಡ, ಕಪಾಟ, ಪ್ರತರ, ಲೋಕಪೂರಣ ಸಮುದ್ಧಾತದ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಆತ್ಮ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ನಾಲ್ಕು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡಿ, ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಸಮಯಗಳಲ್ಲಿ ಆತ್ಮ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಾರದಿಂದ ಸಂಕೋಚ ಮಾಡಿ ಸಮಸ್ತ ಕರ್ಮಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಸಮಾನ ಮಾಡಿ ಪೂರ್ವಶೀರ ಪ್ರಮಾಣರಾಗಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಕಾಯಯೋಗ ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮಕ್ರಿಯಾ ಪ್ರತಿಪಾತಿ ಧ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಪ್ತರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಸಮುಚ್ಚಿನ್ನ (ವ್ಯುಪರತ) ಕ್ರಿಯಾ ನಿವೃತ್ತಿ ಶುಕ್ಲಧ್ಯಾನ : ಅದರ ನಂತರ ಸಮುಚ್ಚಿನ್ನ ಕ್ರಿಯಾ ನಿವೃತ್ತಿ ಧ್ಯಾನ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಸಮುಚ್ಚಿನ್ನ ಎಂದರೆ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋದುದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಶಾಸೋಚ್ಚಾಸ್ತದ ಬರ-ಹೋಗುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಮಸ್ತ ಕಾಯ-ವಚನ-ಮನದ ಯೋಗರೂಪ ಸಮಸ್ತ ಪ್ರದೇಶಗಳ ಚಲನ-ವಲನರೂಪ ಕ್ರಿಯೆಯ ವ್ಯಾಪಾರವು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸಮುಚ್ಚಿನ್ನ ಕ್ರಿಯಾ ನಿವೃತ್ತಿ ಧ್ಯಾನವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಮುಚ್ಚಿನ್ನ ಕ್ರಿಯಾ ನಿವೃತ್ತಿ ಧ್ಯಾನವಾದ ಮೇಲೆ ಸಮಸ್ತ ಬಂಧದ ಕಾರಣವಾದ ಸಮಸ್ತ ಆಸ್ತವದ ನಿರೋಧವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ ; ಮತ್ತು ಸಮಸ್ತ ಕರ್ಮಗಳನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಅಯೋಗ ಕೇವಲೀ ಭಗವಂತರಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಂಸಾರದ ದುಃಖಗಳ ಸಂಯೋಗವನ್ನು ನಷ್ಟ ಮಾಡುವ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಮೋಕ್ಷದ ಸಾಧನವಾದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಯಥಾಖ್ಯಾತ ಚಾರಿತ್ರ, ಜ್ಞಾನ, ದರ್ಶನಗಳು ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಯಾರು ಧ್ಯಾನ ರೂಪದ ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ಕರ್ಮಮೂಲಕಲಂಕ ಬಂಧವನ್ನು ಸುಟ್ಟುಹಾಕಿದ್ದಾರೆ, ಕಾಳಿಕೆಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ಸುಖರೂಪದ ಸಮಾನ ಆ ಅಯೋಗ ಕೇವಲೀ ಭಗವಂತರು ತಮ್ಮ ಆತ್ಮನ ಶುದ್ಧತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡು ನಿರ್ವಾಣಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಪ್ತರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಕ್ಷೇಪದಲ್ಲಿ ಶುಕ್ಲ ಧ್ಯಾನದ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಿ, ಧ್ಯಾನವೆಂಬ ಹೆಸರಿನ ತಪದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ಸಮಾಪ್ತ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ತಪ ಭಾವನೆಯ ವರ್ಣನೆಯಾಯಿತು.

ಈಗ ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕಾಂತ ಭಾವನೆಯ ಹಾಗೂ ಸಮಯಸಾರ ಭಾವನೆಯ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡಲು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ, ಆದರೆ ಈಗ ಆಯು-ಕಾಯದ ವಿಧಿಲತೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಯಾವ ಗೊತ್ತು ಗುರಿಯಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಮೂಲ ಗ್ರಂಥ ಕರ್ತೃಗಳ ಕಥನವನ್ನು ಮುಗಿಸಿ ಬಿಡುವುದು ಉಚಿತವೆಂದು ಮೂಲ ಗ್ರಂಥದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಶ್ರಾವಕರ ಹನ್ನೆರಡು ವ್ರತಗಳ ವರ್ಣನೆಯನ್ನಂತೂ ಮಾಡಿಯಾಯಿತು. ಅಂತಿಮ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲೇಖದ ಹೊರತಾಗಿ ವ್ರತಗಳು ಸಫಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹನ್ನೆರಡು ವ್ರತಗಳ ರೂಪದ ಸ್ವರ್ಣ ಮಂದಿರವನ್ನಂತೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿಯಾಯಿತು, ಈಗ ಅದರ ಮೇಲೆ ಸಲ್ಲೇಖನ ರೂಪದ ರತ್ನಮಯವಾದ ಕಳಸವನ್ನು ಏರಿಸುವುದಿದೆ, ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಸಲ್ಲೇಖನದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ವಾಮಿ ಸಮಂತಭದ್ರಾಚಾರ್ಯ ದೇವ ವಿರಚಿತ ರತ್ನಕರಂಡ ಶ್ರಾವಕಾಚಾರದ ಪಂ. ಸದಾಸುಖಜೀಯವರು ಬರೆದ ಭಾಷಾ ಟೀಕೆಯಲ್ಲಿ ಆರನೆಯ ಭಾವನಾ ಅಧಿಕಾರವು ಸಮಾಪ್ತವಾಯಿತು.

ಸಲ್ಲೇಖನ ಅಧಿಕಾರ

ಮೊದಲು ಸಲ್ಲೇಖನದ ಸಮಯದ ವರ್ಣನೆ ಮಾಡುವಂಥ ಸೂತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ,-

ಉಪಸರ್ಗೇ ದುರ್ಭಿಕ್ಷೇ ಜರಸಿ ರುಜಾಯಾಂ ಚ ನಿಃಪ್ರತೀಕಾರೇ |

ಧರ್ಮಾಯ ತನುವಿಮೋಚನಮಾಹುಃ ಸಲ್ಲೇಖನಾಮಾರ್ಯಾಃ ||೧೨||

ಅರ್ಥ : ಪರಿಹಾರವು ಕಂಡು ಬಾರದಂಥ ನಾಶದ ಉಪಾಯವು ಕಂಡು ಬಾರದಂಥ ಉಪಸರ್ಗವಾದ ಮೇಲೆ, ದುರ್ಭಿಕ್ಷವು ಬಂದ ಮೇಲೆ, ವೃದ್ಧಾವಸ್ಥೆಯು ಬಂದ ಮೇಲೆ, ರೋಗವಾಗಿ ಹೋದ ಮೇಲೆ, ಧರ್ಮದ ರಕ್ಷಣೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ಯಾವ ಶರೀರದ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಗಣಧರ ದೇವರು ಸಲ್ಲೇಖನವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಭಾವಾರ್ಥ : ದೇಹದಲ್ಲಿರುವುದು, ಮತ್ತು ದೇಹದ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವುದಂತೂ ಧರ್ಮವನ್ನು ಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದರ ಸಲುವಾಗಿ ಇದೆ; ಮನುಷ್ಯತನ, ಇಂದ್ರಿಯಗಳು ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸು ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಪ್ತ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೆಲ್ಲವೂ ಧರ್ಮದ ಪಾಲನೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದಲೇ ಸಾರ್ಥಕವಿವೆ. ಎಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ನಾಶವಾಗುತ್ತಿರುವುದೇ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ, ಈಗ ಧರ್ಮವು ಉಳಿಯಲಾರದೆಂದು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಶ್ರದ್ಧೆ-ಜ್ಞಾನ-ಚಾರಿತ್ರಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗಬಹುದೆಂದು ಎನಿಸುತ್ತದೆ ಅಲ್ಲಿ ಧರ್ಮದ ರಕ್ಷಣೆಯ ಸಲುವಾಗಿ ದೇಹದ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವುದು ಅದು ಸಲ್ಲೇಖನವಿದೆ.

ಯಾವನೋ ಪೂರ್ವ ಜನ್ಮದ ವೈರಿ, ಅಸುರ-ಪಿಶಾಚ ಮೊದಲಾದ ದೇವಗಳು ಬಂದು ಉಪಸರ್ಗ ಮಾಡಿದರೆ; ದುಷ್ಟವೈರಿ, ಭಿಲ್ಲ, ಮ್ಲೇಚ್ಛ, ಸಿಂಹ, ವ್ಯಾಘ್ರ, ಗಜ, ಸರ್ಪ ಮೊದಲಾದ ದುಷ್ಟ ತಿರ್ಯಂಚ ಕೃತ ಉಪಸರ್ಗವು ಬಂದು ಬಿಟ್ಟರೆ; ಪ್ರಾಣಿಗಳ ನಾಶ ಮಾಡುವಂಥ ಭೂಕಂಪ, ಬಿರುಬಿಸಿಲು, ಬಿರುಗಾಳಿ, ಬಿರುಮಳೆ, ಶೀತ, ಉಷ್ಣ, ಅಗ್ನಿ, ಪಾಷಾಣ, ಜಲ ಮೊದಲಾದುದಿಂದಾದ ಉಪಸರ್ಗವು ಬಂದು ಬಿಟ್ಟರೆ, ದುಷ್ಟ ಕುಟುಂಬದ ಬಂಧು ಮೊದಲಾದವರ ಸ್ನೇಹದಿಂದ ಅಥವಾ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವದ ಪ್ರಬಲತೆಯಿಂದ, ತಮ್ಮ ಉದರ ಪೋಷಣೆಯ ಲೋಭದಿಂದ ಚಾರಿತ್ರ (ಧರ್ಮ)ದ ನಾಶ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉದ್ಯಮಶೀಲನಾಗಿದ್ದರೆ, ಮತ್ತು ದುಷ್ಟ ದೊರೆ, ದೊರೆಯ ಮಂತ್ರಿ ಇವರುಗಳಿಂದಾದ ಉಪಸರ್ಗವು ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲೇಖನ ಸ್ವೀಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು.

ನಿರ್ಜನವಾದ ವನದಲ್ಲಿ ದಿಕ್ಕು ತೋರದಿದ್ದರೆ, ಮಾರ್ಗವು ದೊರಕದಿದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಅಹಾರ-ಪಾನೀಯಗಳು ದೊರಕುವುದು ನಿಂತು ಹೋಗುವಂಥ ದುರ್ಭಿಕ್ಷವು ಬಂದು ಬಿಟ್ಟರೆ; ಸಮಸ್ತ ದೇಹವನ್ನು ಜೀರ್ಣ ಮಾಡಿ ಬಿಡುವಂಥ, ಕಣ್ಣು-ಕಿವಿ ಮೊದಲಾದ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ನಷ್ಟ ಮಾಡಿ ಬಿಡುವಂಥ, ಜಂಘಾಬಲವೇ ಉಡುಗಿ ಹೋಗುವಂಥ, ಕೈ-ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಶಿಥಿಲಗೊಳಿಸಿ ಅಸಮರ್ಥ ಮಾಡಿ ಬಿಡುವಂಥ ಜರೆ (ವೃದ್ಧಾವಸ್ಥೆ)ಯು ಬಂದು ಬಿಟ್ಟರೆ ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲೇಖನ ಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಉಚಿತವಿದೆ.

ಅಸಾಧ್ಯ ರೋಗವು ಬಂದು ಬಿಟ್ಟರೆ, ಪ್ರಬಲ ಜ್ವರ, ಭೇದಿ, ಶ್ವಾಸ, ದಮ್ಯ, ಕಫದ ವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದು, ವಾತ-ಪಿತ್ತಗಳ ಪ್ರಬಲತೆಯಾಗುವುದು, ಅಗ್ನಿಯ ಮಂದತೆಯಿಂದ ಕ್ಷುಧೆಯು ಕುಗ್ಗುವುದು, ಶರೀರದಲ್ಲಿ ರಕ್ತದ ಅಭಾವವಾಗಿ ಹೋಗುವುದು, ಜಲೋದರ ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಕಾರದ ಪ್ರಬಲತೆಯಾಗಿ ಹೋಗುವುದು, ಮತ್ತು ದಿವಸ-ದಿವಸವೂ ರೋಗಗಳ

ವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತ ಹೋಗುವುದು, ಇಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಶಿಷ್ಯವಾಗಿಯೇ ಧೈರ್ಯಧಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಸಾಹದೊಡನೆ ಸಲೀಸಿನ ಧಾರಣೆ ಮಾಡುವುದೇ ಉಚಿತವಿದೆ.

ಇವು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಮರಣದ ಕಾರಣವೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ನಾಲ್ಕು ಆರಾಧನೆಗಳ ಆಶ್ರಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸಮಸ್ತ ದೇಹ, ಗೃಹ, ಕುಟುಂಬ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಮಮತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಅನುಕ್ರಮದಿಂದ ಆಹಾರ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ದೇಹವನ್ನು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿಬಿಡಬೇಕಾಗುವುದು. ದೇಹವು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗುವುದು, ಆದರೆ ದರ್ಶನ-ಜ್ಞಾನ-ಚಾರಿತ್ರಗಳು ಆತ್ಮನ ಸ್ವಭಾವವಿದ್ದು ಅವು ನಷ್ಟವಾಗದ ಹಾಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಈ ದೇಹವಂತೂ ವಿನಾಶಶೀಲವಿದೆ. ಅವಶ್ಯವಾಗಿಯೇ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗುವುದು. ಕೋಟ್ಯಂತರ ಉಪಾಯಗಳಿಂದ ದೇಹ, ದಾನವ, ಮಣಿ, ಮಂತ್ರ-ತಂತ್ರ, ಔಷಧ ಮೊದಲಾದವುಗಳಾವವೂ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವಂಥವುಗಳಿಲ್ಲ.

ದೇಹವನ್ನಂತೂ ಅನಂತ ಭವಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿಬಿಟ್ಟಿದೆ, ಆದರೆ ಈ ರತ್ನತ್ರಯ ಧರ್ಮವು ಅನಂತ ಭವಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ದುರ್ಲಭವಿದೆ. ಸಂಸಾರ ಪರಿಭ್ರಮಣದಿಂದ ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುವಂಥ ಈ ನನ್ನ ಧರ್ಮವು ಪರಲೋಕದವರೆಗೆ ಮಲಿನವಾಗದಿರಲೆಂದು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡಿ, ದೇಹದ ಮಮತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಪಂಡಿತ ಮರಣದ ಸಲುವಾಗಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು.

ಈಗ ಸಮಾಧಿ ಮರಣದ ಮಹಿಮೆಯನ್ನು ತಿಳಿಸಿಕೊಡುವಂಥ ಸೂತ್ರ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, -

ಅಂತಃಕ್ರಿಯಾಧಿಕರಣಂ ತಪಃ ಫಲಂ ಸಕಲದರ್ಶಿನಃ ಸ್ತುವತೇ |

ತಸ್ಮಾದ್ಯಾವದ್ವಿಭವಂ ಸಮಾಧಿಮರಣೇ ಪ್ರಯತಿತ್ವಮ್ ||೧೨||

ಅರ್ಥ :- ಅಂತಃಕ್ರಿಯೆ ಎಂದರೆ ಸನ್ಯಾಸಮರಣ, ಅದೇ ಯಾವ ತಪದ ಆಧಾರವಿದೆ, ಆ ತಪಸ್ಸಿನ ಫಲದ ಸ್ತುವತೇ ಎಂದರೆ ಪ್ರಶಂಸೆಯನ್ನು ಸಕಲದರ್ಶಿಯಾದ ಭಗವಾನ ಸರ್ವಜ್ಞದೇವರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವಂಥವರಿಗೆ ಆ ತಪಸ್ಸಿನ ಫಲದಿಂದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸನ್ಯಾಸ ಮರಣವಾಗದಿದ್ದರೆ ಆ ತಪಸ್ಸು ನಿಷ್ಫಲವಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಎಷ್ಟುತಮ್ಮ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವಿದೆ ಅಷ್ಟುಸಮಾಧಿಮರಣ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಪ್ರಕೃಷ್ಟಯತ್ನ ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಿದೆ.

ಭಾವಾರ್ಥ :- ಲೋಕದಲ್ಲಿವ್ರತ, ತಪ, ಸಂಯಮ ಮಾಡುವುದರ ಫಲಗಳು ಅನೇಕವಿವೆ. ತಪ ಮಾಡುವುದರ ಫಲವು ದೇವಲೋಕವಿದೆ. ಮಿಥ್ಯಾದೃಷ್ಟಿಯು ತಪದ ಫಲದಿಂದ - ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಒಂಭತ್ತನೇ ಗೃವೇಯಕದಲ್ಲಿ ಅಹಮಿಂದ್ರನಾಗುತ್ತಾನೆ. ಮಹಾನ ಋದ್ಧಿ ಸಂಪತ್ತು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ತಪದ ಫಲಗಳು ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ನಾರಾಯಣ, ಬಲಭದ್ರ, ರಾಜ್ಯಪದವಿ, ವಿಭವ, ಸಂಪತ್ತು, ರೂಪು, ನಿರೋಗತೆ, ಬಲಾಡ್ಯತೆ ಮೊದಲಾಗಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರದ್ದಿವೆ. ಅಖಂಡ ಆಚ್ಛೆ, ಐಶ್ವರ್ಯ, ಋದ್ಧಿ, ವಿಭವ, ಪರಿವಾರ ಇವೆಲ್ಲವುಗಳು ತಪದ ಫಲವಿವೆ.

ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಿಮರಣ ಮಾಡಿದಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಬಾರಿ ದೇವಾದಿಗಳ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಭೋಗಿಸಿ ಸಂಸಾರದಲ್ಲಿಯೇ ಪರಿಭ್ರಮಣೆ ಮಾಡಿದೆ, ಆದರೆ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಸಮಾಧಿ ಮರಣದ ವಿಧಿಯಿಂದ ಆರಾಧನೆಗಳ ಆಶ್ರಯದೊಡನೆ ಭಯರಹಿತರಾಗಿ ಮರಣ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ತಪಸ್ಸಿನ ಫಲದ ಪ್ರಶಂಸೆಯನ್ನು ಸರ್ವದರ್ಶಿಯಾದ ಭಗವಂತರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಓರ್ವನು ಕೋಟಿಪೂರ್ವ ವರ್ಷಗಳವರೆಗೆ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೊನೆಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವನ ಮರಣವು ಕೆಟ್ಟುಹೋದರೆ ಅವನ ತಪಸ್ಸು ಪ್ರಶಂಸೆಗೆ ಯೋಗ್ಯವಿಲ್ಲ. ತಪಸ್ಸು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ದೇವಲೋಕದ-ಮನುಷ್ಯ ಲೋಕದ

ಸಂಪತ್ತು ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಮರಣ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಆರಾಧನೆಗಳು ನಷ್ಟವಾಗಿ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಸಂಸಾರ ಪರಿಭ್ರಮಣವನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಓರ್ವನು ಅನೇಕ ದೂರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಭ್ರಮಣ ಮಾಡಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಧನ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ತನ್ನ ನಗರದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಸಮಸ್ತ ಧನವನ್ನು ಕೊಳ್ಳೆ ಹೊಡಿಸಿಕೊಂಡು ದರಿದ್ರನಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ, ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಜೀವನದ ತುಂಬೆಲ್ಲ ಪರ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪ, ವ್ರತ, ಸಂಯಮಗಳನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಆರಾಧನೆಗಳನ್ನು ನಷ್ಟಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟರೆ ಅವನು ಅನೇಕ ಭವಗಳಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ-ಮರಣಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರ ಪಾತ್ರನಾಗುತ್ತಾನೆ.

ಈಗ ಸಲ್ಲೇಖನ ಗ್ರಹಣ ಮಾಡುವ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸೂತ್ರದ ಮೂಲಕ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ,-

ಸ್ನೇಹಂ ವೈರಂ ಸಂಗಂ ಪರಿಗ್ರಹಂ ಚಾಪಹಾಯ ಶುದ್ಧಮನಾಃ |

ಸ್ವ ಜನಂ ಪರಿಜನಮಪಿ ಚ ಕ್ಷಾಂತ್ವಾ ಕ್ಷಮಯೇತ್ತ್ರಿಯೈರ್ವಚನೈಃ ||೧೨೪||

ಅರ್ಥ : ಸ್ನೇಹ, ವೈರ, ಸಂಗ, ಪರಿಗ್ರಹಗಳ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ಶುದ್ಧ ಮನಸ್ಸುಳ್ಳವನಾಗಿ ಸ್ವಜನ ಹಾಗೂ ಪರಿವಾರದ ಜನರ ಕುರಿತು ಕ್ಷಮಾಭಾವವನ್ನು ಗ್ರಹಣ ಮಾಡಿ, ಮತ್ತು ತಾನು ಕೂಡ ಸಮಸ್ತ ಪರಿಜನರಿಂದ ಪ್ರಿಯ ಹಿತರೂಪ ವಚನಗಳ ಮೂಲಕ ಕ್ಷಮಾ ಯಾಚನೆ ಮಾಡಿ ಕ್ಷಮೆಯನ್ನು ಗ್ರಹಣ ಮಾಡಬೇಕು.

ಭಾವಾರ್ಥ : ಸಮ್ಯಗ್ತ್ವಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ನೇಹ ಮತ್ತು ವೈರಗಳೆರಡರ ಅಭಾವವಿರುತ್ತದೆ. ಸಮ್ಯಗ್ತ್ವಾನ್ವಿಯು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ ನಾನಂತೂ ಕರ್ಮದ ವಶನಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಈ ಪರ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಉತ್ಪನ್ನನಾಗಿದ್ದೇನೆ. ಪುಣ್ಯ-ಪಾಪ ಕರ್ಮದ ಉದಯದ ಆಧೀನವಾಗಿ ಯಾವ ಬಾಹ್ಯ ಸ್ತ್ರೀ-ಪುತ್ರಾದಿಕರು ಈ ಪರ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಉಪಕಾರಕ ಹಾಗೂ ಅಪಕಾರಕ ದ್ರವ್ಯಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿವೆ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವರನ್ನು ಈ ಪರ್ಯಾಯದ ಉಪಕಾರಕರೆಂದು ತಿಳಿದು ಅವರಲ್ಲಿ ದಾನ-ಸನ್ಮಾನ ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಂದ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಪರ್ಯಾಯದಲ್ಲಿ ಉಪಕಾರಕ ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ನಷ್ಟ ಮಾಡುವಂಥವುಗಳಿದ್ದವು ಅವನ್ನು ಚಾರಿತ್ರ ಮೋಹದ ಉದಯದಿಂದ ವೈರಿಗಳೆಂದು ಮನ್ನಿಸಿ ಅವರಿಂದ ಪರಾಜ್ಞುಖವಾಗಿ ಉಳಿದೆನು. ಈಗ ಈ ಪರ್ಯಾಯವು ವಿನಾಶವಾಗುವ ಸಮಯವು ಬಂದು ಬಿಟ್ಟಿದೆ, ಈಗ ನಾನು ಯಾರೊಡನೆ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಲಿ, ಮತ್ತು ಯಾರೊಡನೆ ವೈರ ಮಾಡಲಿ ?

ನನಗೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಆತ್ಮರುಗಳ ಜತೆ ಸಂಬಂಧವಂತೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ನಾನು ಇವರ ಆತ್ಮನನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಜನರು ನನ್ನ ಆತ್ಮನನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಕೇವಲ ನನ್ನ ಮತ್ತು ಇವರುಗಳ ಶರೀರದ ಚರ್ಮವು ಮಾತ್ರ ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಕಂಡು ಬರುವಂಥ ಚರ್ಮದಿಂದಲೇ ಶತ್ರು-ಮಿತ್ರತೆಯ ಸಂಬಂಧವಿದೆ, ಆದರೆ ಈ ಚರ್ಮವಂತೂ ಅಗ್ನಿಯಲ್ಲಿ ಭಸ್ಮವಾಗಿ ಹೋಗುವುದು ಮತ್ತು ಒಂದೊಂದು ಪರಮಾಣುವು ಹಾರಿ ಹೋಗುವುದು. ಈಗ ಯಾರೊಡನೆ ಸ್ನೇಹ-ವೈರಭಾವವಿಡುವುದು ?

ಯಾರು ತಮ್ಮೊಡನೆ ಯಾವ ಕಾರಣವಿಲ್ಲದೆ ಅಭಿಮಾನವಶವಾಗಿಯೇ ವೈರ ಮಾಡುವಂಥವರಿದ್ದಾರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ನನ್ನದು ತಪ್ಪಾಗಿದ್ದರೆ ಕ್ಷಮೆ ಮಾಡಿರೆಂದು ಕೇಳಬೇಕು, ನಾನು ತಮ್ಮಂಥ ಜನರಿಂದ ಅಪರಿಚಿತನಾಗಿ ಉಳಿದಿದ್ದರೆ ನನ್ನ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕೆಂದು ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ತಮ್ಮಂಥ ಸಜ್ಜನರಲ್ಲದೆ ಬೇರೆ ಯಾರು ಕ್ಷಮಿಸುವರು ?

ಒಂದು ವೇಳೆ ತಾವು ಯಾರದಾದರೂ ಧನ, ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮರಳಿ ಕೊಟ್ಟು ನಾನು ದುಷ್ಕೃತಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಧನವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೆನು, ಭೂ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಿತ್ತುಕೊಂಡಿದ್ದೆನು ಅದನ್ನು ಈಗ ತಾವು ಮರಳಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿರಿ; ನಾನು ಪಾಪಿಯಿದ್ದೇನೆ, ದುಷ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಮೋಸ ವಂಚನೆಯಿಂದ, ಲೋಭದಿಂದ ಕುರುಡನಾಗಿ ನಾನು ದುರಾಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ; ಈಗ ನಾನು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಾತ್ತಾಪಪಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ; ನಾನು ತಮಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು

ದುಃಖ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ, ನಾನು ಯಾವ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಅದಂತೂ ಈಗ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ಮರಳಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಾನು ಏನು ಮಾಡಲಿ, ತಾವು ನನ್ನನ್ನು ಕ್ಷಮಿಸಿ ಬಿಡಿರಿ. ಇತ್ಯಾದಿ ಸರಳ ಭಾವದಿಂದ ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಕ್ಷಮೆ ಮಾಡಿ ಅವರನ್ನು ಪ್ರಸನ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ, ಸ್ನೇಹಿತರಿಗೆ, ಮಿತ್ರರುಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ತಾವು ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಸಂಬಂಧಿಗಳು ಇರುವಿರಿ, ಆದರೆ ನಮ್ಮ-ನಿಮ್ಮ ಸಂಬಂಧವಂತೂ ಇದೇ ಪರ್ಯಾಯದ್ದಿದೆ; ತಾವುಗಳು ಈ ದೇಹವನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವಂಥ ಮಾತಾ-ಪಿತರಿರುವಿರಿ, ಈ ದೇಹದಿಂದ ಉತ್ಪನ್ನರಾದ ಮಕ್ಕಳಿರುವಿರಿ; ಈ ದೇಹವನ್ನು ರಮಿಸುವಂಥ ಪತ್ನಿಯಿರುವಿರಿ, ಈ ದೇಹದ ಕುಲಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬಂಧು ಜನರಿರುವಿರಿ; ನಮ್ಮ-ನಿಮ್ಮ ಈ ವಿನಾಶಶೀಲವಾದ ಪರ್ಯಾಯದ ಸಂಬಂಧವು ಇಷ್ಟು ಸಮಯದವರೆಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿದೆ ; ಈ ಪರ್ಯಾಯವಂತೂ ಆಯುಕರ್ಮದ ಅಧೀನವಿದೆ, ಈಗ ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ನಷ್ಟವಾಗುವುದು, ಈ ವಿನಾಶಶೀಲದೊಡನೆ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡುವುದು ವ್ಯರ್ಥವಿದೆ. ಈ ದೇಹದೊಡನೆ ಸ್ನೇಹ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಇದು ಉಳಿಯುವಂಥದ್ದಿಲ್ಲ; ಇದಂತೂ ಅಗ್ನಿಯಿಂದ ಭಸ್ಮವಾಗಿ ಹರಡಿ ಹಾರಿ ಹೋಗುವುದು.

ನನ್ನ ಆತ್ಮನು ಜ್ಞಾನಸ್ವರೂಪನಿದ್ದಾನೆ, ಅವಿನಾಶಿಯಿದ್ದಾನೆ, ಅಖಂಡನಿದ್ದಾನೆ, ನನ್ನದು ನಿಜರೂಪವಿದೆ, ನಿಜ ಸ್ವಭಾವದ ವಿನಾಶವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವುದರ ಸಂಯೋಗವಾಗಿದೆ ಅದರ ವಿಯೋಗವು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಆಗುವುದು. ಯಾವುದು ಅನೇಕ ಪುದ್ಗಲ ಪರಮಾಣುಗಳಿಂದ ಕೂಡಿಕೊಂಡು ಆಗಿದೆ ಅದರ ವಿನಾಶವು ಅವಶ್ಯವಾಗಿಯೇ ಆಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವಿನಾಶಶೀಲ ಅಜ್ಞಾನ, ಜಡಸ್ವರೂಪವಾದ ನನ್ನ ಪುದ್ಗಲ ದೇಹದ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಅವಿನಾಶಿಯಾದ ಜ್ಞಾನಕ ಆತ್ಮನಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಉದ್ಯಮಶೀಲರಾಗುವುದು ಯೋಗ್ಯವಿದೆ. ಯಾವ ಪ್ರಕಾರದಿಂದ ನನ್ನ ಜ್ಞಾನ-ದರ್ಶನ ಸ್ವಭಾವಿಯಾದ ಆತ್ಮನ ಘಾತವು ರಾಗ-ದ್ವೇಷ-ಮೋಹಗಳಿಂದ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಉಜ್ವಲತೆಯು ಪ್ರಕಟವಾಗುವುದು, ವೀತರಾಗ ನಿಜಸ್ವಭಾವದ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯಾಗುವುದು ಆ ಪ್ರಕಾರದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು.

ಈ ಪರ್ಯಾಯ (ಶರೀರ) ವನ್ನಂತೂ ಅನಂತಾನಂತ ಬಾರಿ ಧಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿದೆ. ನಾನು ದರ್ಶನ-ಜ್ಞಾನ-ಚಾರಿತ್ರದ ವಿಪರೀತತೆಯಿಂದ ವಿಷಯಗಳ ಅಧೀನನಾಗಿ ವಿಪರೀತಶ್ರದ್ಧೆ ವಿಪರೀತಜ್ಞಾನ, ವಿಪರೀತ ಆಚರಣೆ ಮಾಡಿ ಚತುರ್ಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಭ್ರಮಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸಮಸ್ತದ ಜ್ಞಾತಾ ಸರ್ವಜ್ಞ ಸ್ವರೂಪ, ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಏಕೇಂದ್ರಿಯ ಪರ್ಯಾಯದೊಳಗೆ ಅಕ್ಷರದ ಅನಂತದಭಾಗ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವನಾಗಿರುವುದು? ಅನಂತ ಶಕ್ತಿಯು ಅಂತರಾಯ ಕರ್ಮದ ಉದಯದಿಂದ ನಷ್ಟವಾಗಿ ಪೃಥ್ವಿ-ಪಾಪಾಣ, ಜಲ, ಅಗ್ನಿ, ಪವನ, ವನಸ್ಪತಿರೂಪದ ಪಂಚ ಸ್ಥಾವರಗಳಲ್ಲಿ ಜನ್ಮ ಪಡೆಯುವುದು, ವಿಕಲತ್ರಯವಾಗುವುದು ಇದೆಲ್ಲವು ಮಿಥ್ಯಾಶ್ರದ್ಧೆ ಮಿಥ್ಯಾಜ್ಞಾನ, ಮಿಥ್ಯಾ ಆಚರಣೆಯ ಪ್ರಭಾವವಿದೆ.

ಈಗ ಅನಂತಾನಂತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಕರ್ಮದ ಕ್ಷಯೋಪಶಮದಿಂದ ವೀತರಾಗಿಗಳ ಸ್ಯಾದ್ಧಾರೂಪದ ಉಪದೇಶದಿಂದ ನನಗೆ ಒಂದಿಷ್ಟು ಸ್ವರೂಪ, ಪರ-ರೂಪದ ಜ್ಞಾನವಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಎಲೈ ಸಜ್ಜನನೇ ! ಈಗ ಯಾವುದರಿಂದ ನನ್ನ ಆತ್ಮನು ರಾಗ-ದ್ವೇಷ-ಮೋಹಗಳಿಂದ ರಹಿತನಾಗಿ, ನಿರ್ಭಯನಾಗಿ ಆರಾಧನೆಗಳ ಅಶ್ರಯದೊಡನೆ ಈ ದೇಹದ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುವನು ಅಂಥ ಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅನಾದಿಕಾಲದಿಂದ ಮಿಥ್ಯಾತ್ವಸಹಿತ ಅನಂತಾನಂತ ಬಾರಿ ಬಾಲ ಮರಣ ಮಾಡಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಬಾರಿಯಾದರೂ ಪಂಡಿತಮರಣ ಮಾಡಿದರೆ ಪುನಃ ಮರಣಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ದೇಹದಲ್ಲಿನ ಸ್ನೇಹವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ನನ್ನ ಆತ್ಮನು ರಾಗಾದಿಗಳ ವಶನಾಗಿ ಸಂಸಾರ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವುದಿಲ್ಲ ಆ ಪ್ರಕಾರ ಯತ್ನ ಮಾಡುವುದು ಉಚಿತವಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ನೇಹ ವೈರ

ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು, ಹಾಗೂ ದೇಹ, ಪರಿಗ್ರಹ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ರಾಗವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟು ಮನಸ್ಸನ್ನು ಶುದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವುದು.

ಸಮಾಧಿ ಮರಣದ ಇಚ್ಛೆಯುಳ್ಳವರು ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಈಗ ಸೂತ್ರದ ಮೂಲಕ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ,-

**ಆಲೋಚ್ಯ ಸರ್ವಮೇನಃ ಕೃತಕಾರಿತಮನುಮತಂ ಚ ನಿರ್ವ್ಯಾಜಮ್ |
ಆರೋಪಯೇನ್ಮಹಾವ್ರತ-ಮಾಮರಣಸ್ಥಾಯಿ ನಿಃಶೇಷಮ್ ||೧೨||**

ಅರ್ಥ : ತಾವು ಯಾವುದಾದರೂ ಪಾಪ ಅಪರಾಧ ಮಾಡಿದ್ದರೆ, ಅನ್ಯರಿಂದ ಮಾಡಿಸಿದ್ದರೆ, ಮಾಡುವಂಥವರನ್ನು ಒಳ್ಳೆಯವರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ, ಆ ಅಪರಾಧವನ್ನು ಏಕಾಂತದಲ್ಲಿ ಕಪಟರಹಿತರಾಗಿ ನಿರ್ದೋಷ ವೀತರಾಗಿ ಜ್ಞಾನೀ ಗುರುಗಳಲ್ಲಿ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು, ಮತ್ತೆ ಮರಣದವರೆಗೆ ಪೂರ್ಣ ಮಹಾವ್ರತಗಳ ಆರೋಪಣ ಮಾಡುವುದು, ಎಂದರೆ ಗ್ರಹಣ ಮಾಡುವುದು.

ಭಾವಾರ್ಥ :- ವೀತರಾಗಿ ನಿರ್ದೋಷ ಗುರುಗಳ ಸಂಯೋಗವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿ ಹೋದರೆ, ತಮ್ಮ ರಾಗ ಮೊದಲಾದ ಕಷಾಯಗಳುಕಡಿಮೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಪರೀಷಹ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ಸಹಿಸುವಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಶರೀರ ಮತ್ತು ಮನಸ್ಸು ಸಮರ್ಥವಿದ್ದರೆ, ಧೈರ್ಯ ಮೊದಲಾದ ಗುಣಗಳ ಧಾರಕರಿದ್ದರೆ, ನಿರ್ಗಂಥ ವೀತರಾಗಿ ಗುರುಗಳ ನಿರ್ವಾಹ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥ (ಸಿದ್ಧ) ರಿದ್ದರೆ, ದೇಶ-ಕಾಲ-ಸಹಾಯಕರ ಶುದ್ಧ ಸಂಯೋಗವು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಮಹಾವ್ರತಗಳ ಅಂಗೀಕಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಉಕ್ತ ಬಾಹ್ಯ-ಅಂತರಂಗ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳು ಪ್ರಾಪ್ತವಾಗಿರದಿದ್ದರೆ ತಮ್ಮ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿಯೇ ಭಗವಾನ ಪಂಚ ಪರಮೇಷ್ಠಿಗಳ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಿ ಅರಹಂತ ಮೊದಲಾದವರಿಂದಲೇ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡುವುದು.

ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಗೆ ಅನುಸರಿಸಿ ಸಮಸ್ತ ಪಂಚ ಪಾಪಗಳ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ, ಮನೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಮಹಾವ್ರತಿಗಳ ಸಮಾನರಾಗಿ, ರೋಗಾದಿಗಳ ವೇದನೆಯನ್ನು ಭಯ ರಹಿತರಾಗಿ ಅತ್ಯಂತ ಧೈರ್ಯಪೂರ್ವಕ ಸಹನೆ ಮಾಡುತ್ತ, ದುಃಖರೂಪ ವೇದನೆಯನ್ನು ಬಾಹ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಪಡಿಸದೆಯೇ ಸಹಿಸಬೇಕು. ಕರ್ಮದ ಉದಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಸ್ವಭಾವದಿಂದ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಸಮಸ್ತ ಶತ್ರು-ಮಿತ್ರ, ಸಂಯೋಗ-ವಿಯೋಗದಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯ ಭಾವವನ್ನು ಧಾರಣ ಮಾಡುತ್ತ ಪರಿಗ್ರಹ ಮೊದಲಾದವುಗಳ ಉಪಾಧಿಯನ್ನು ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ವಿಕಲ್ಪರಹಿತರಾಗಿ ಹೋಗಬೇಕು.

ಸನ್ಯಾಸದ ಸಮಯವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಪರಿಗ್ರಹದ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ಬಿಡಬೇಕಾಗುವುದು. ಮೊದಲಂತೂ ಯಾರಾದಾದರೂ ಸಾಲ ಕೊಡುವುದಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಋಣಮುಕ್ತರಾಗಬೇಕು. ಯಾರಾದಾದರೂ ಧನ, ಭೂಮಿ ಮೊದಲಾದುವನ್ನು ತಮ್ಮ ಅನೀತಿಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಮರಳಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಅವರನ್ನು ಸಂತುಷ್ಟ ಮಾಡಿ, ತಮ್ಮ ಅಪರಾಧದ ಕ್ಷಮೆ ಯಾಚಿಸಿ, ತಮ್ಮ ನಿಂದೆ ಗರ್ಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಉಳಿದ ಧನ, ಪರಿಗ್ರಹದ ಯೋಗ್ಯ ವಿತರಣೆ ಮಾಡಿ, ಕೊಟ್ಟು ನಿರಾಕುಲರಾಗಿ ಬಿಡಬೇಕು. ಪತ್ನಿಯ ಭಾಗವನ್ನು ಪತ್ನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನ್ನು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನ್ನು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ದುಃಖೀ, ದೀನ, ಅನಾಥರ, ವಿಧವೆಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿರುವ ಸಹೋದರಿ, ಸೇವಕಿ ಮತ್ತು ಬಂಧು ಮೊದಲಾದವರಿದ್ದರೆ ಅವರಿಗೂ ಧನವಿತ್ತು ಸಮಸ್ತ ಪರಿಗ್ರಹದ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿ ಮಮತೆಯಿಂದ ರಹಿತರಾಗಿ, ಶರೀರ ಅಲಂಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮೊದಲಾದವುಗಳ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡಬೇಕು. ಪತ್ನೀ, ಪುತ್ರ, ಗೃಹ ಮೊದಲಾದವರಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ, ಶಯ್ಯೆ, ಆಸನ, ವಸ್ತ್ರಾದಿಗಳಲ್ಲಿನ ಮಮತೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಕೊಡಬೇಕು. ಈಗ ಇವರ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ

